

HỘI ÁI-HỮU BIÊN-HOÀ

Website: <https://www.bienhoatx.com>

Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái-Hữu Biên-Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị bài: **Biên Hoà 1872** của đồng hương **Huỳnh H. Hiền** sưu tầm gửi về đóng góp trên diễn đàn Hội. Hội chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời.
Trân trọng.

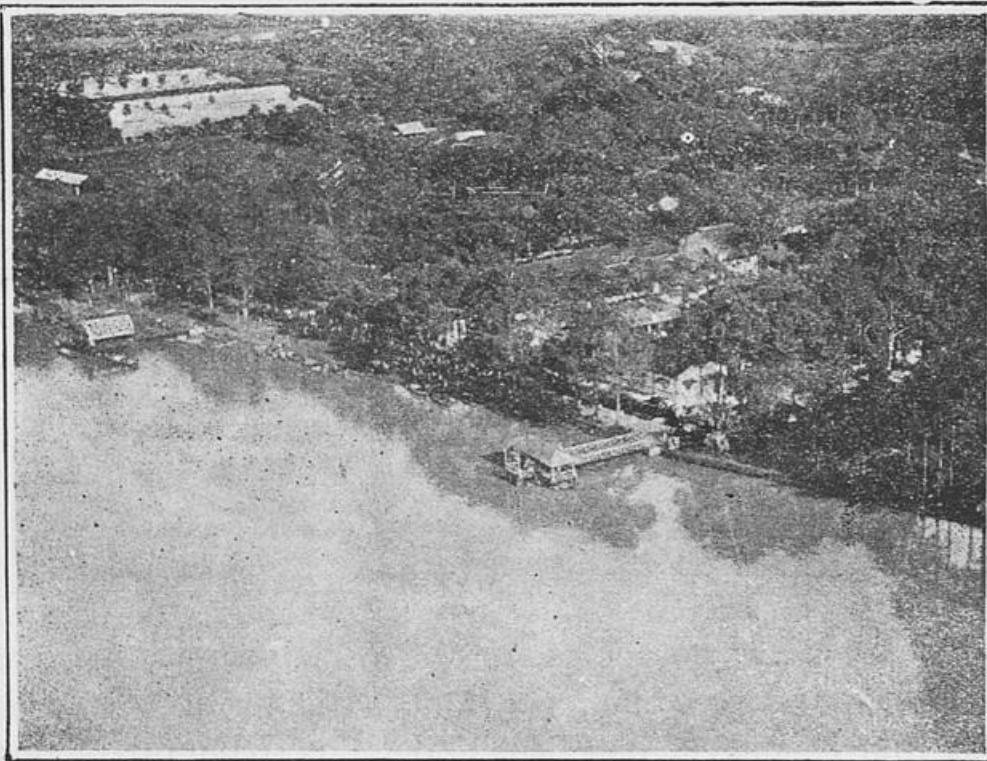

Photo de l'Escadrille N° 2

Biênhoa. — Les quais. — Le quartier du marché sous les arbres.
A gauche, les hangars des hydroavions.

BIÊN – HOÀ 1872

(Monde Illustré) số 778, tháng 3 năm 1872.

Biên-Hoà, khoảng 25 km cách Sài-Gòn, là một huyện với những dinh thự quyền rũ của Nam-Kỳ nằm bên sông Đồng-Nai; ngoài ra, còn thấy một cái đồn thành cũ, mà ngày nay là trường tiểu học Nguyễn Du, phục vụ như một doanh trại cho bộ binh của lính lê-dương đang đồn trú ở đó.

Ngoài ra, Biên-Hoà có đồn điền mía lớn lúc đó, thêm vào thương mại gạo rất sầm uất. Biên-Hoà có bưu điện với văn phòng điện báo và một văn phòng địa hình đầu tiên ở Nam-Kỳ. Huyện Biên-Hoà bao gồm 204 ngôi làng, tổng cộng có 60 ngàn gồm Annamites (An-Nam) và Moïis (Cao-Nguyên).

Các dịch vụ sinh hoạt cộng đồng từ Biên-Hòa với Sài-Gòn rất dễ dàng. Một đường xe ngựa được làm nên cho thuận tiện đi lại. Ngoài ra, một lộ trình đường thủy cũng có thể đi bằng phương tiện tàu hơi nước nhỏ hoặc thuyền buồm với thời gian ngắn.

Tài nguyên thiên nhiên rất phong phú: Hươu, Cobas, Agoutis rất nhiều tạo nên những cuộc săn thú rừng được thực hiện tại Biên-Hoà bởi người Châu-Âu và các quan tham biện từ các đồn trú ở Sài-Gòn.

Baria (Bà-Rịa), thị trấn đầu của huyện Biên-Hoà, là một làng nhỏ, có tiếng về đồi dào sanh thái và được đánh giá rất cao. Bà-Rịa được thiên nhiên ban tặng một nhánh sông nhỏ rất đẹp như tranh vẽ. Bà-Rịa còn có trồng mía, đậu phộng, và cà-phê với thành công thu hoạch mỹ mãn. Môi trường xung quanh Bà-Rịa thì có nhiều cây cối và núi non, tạo thêm vào vẻ đẹp của phong cảnh.

Vì vị thế đất đai, sông ngòi, khí hậu tốt do thiên nhiên ban tặng trù phú, Bà-Rịa lại có Cọp là có số lượng lớn trong rừng. Không

có gì lạ khi nhìn thấy đến hai hoặc ba lần một tháng, cọp bị giết hoặc bị mắc bẫy. Dân làng được yêu cầu hợp tác săn bẫy cọp trong những buổi tối, với con mồi trong bẫy thường là một con heo nhỏ. Người thợ săn bắt hoặc giết được cọp trong trường hợp lần đầu tiên, và ngôi làng ở đó sẽ nhận được một trăm franc tiền thưởng do chính phủ cấp. Ngoài ra, còn có vài con voi cũng sống trên núi, nhưng số lượng của voi ngày càng giảm, sau nhiều cuộc săn lùng qua những tổ chức săn thú.

Vào ngày 17 tháng 6 năm 1876, trong thời gian chúng tôi ở Bà-Rịa, cuộc săn cọp đáng ngạc nhiên nhất được tạo ra bởi một người An-Nam tên là Nguyễn Văn Nhiêu, nổi tiếng của làng Phước-Lê. Ông ta thường ẩn núp và chờ trong một khu rừng nhỏ nằm ở cách thành Bà-Rịa khoảng 2 ngàn 800 mét, với nhiều tuý tùng; những người trong khi chờ đợi, đi kiếm, thu thập gỗ khô. Khi họ nghe âm thanh của chim chóc, thú vật vang rộng, họ liền cảnh báo về cho ông Nhiêu. Sau đó, mọi người ngay lập tức nhận ra những tiếng rống của con heo bị cọp vồ. Ông ta nạp đạn vào khẩu súng trường hai nòng của mình, với hai viên đạn trong mỗi nòng, một viên đạn tròn, và một hình nón hình trụ khác. Sau đó, anh ta tiến lên không chút do dự về phía nghỉ ngơi của một con cọp cái khổng lồ và các con cọp khác nằm chồng lên nhau. Đến cách khoảng năm mươi mét, ông nhắm con vật hung dữ nhất, nhanh lẹ bắn liền một phát duy nhất từ một khẩu súng trường. Con cọp cái đã bị trọng thương. Đạn đã trúng đùi con cọp cái và xuyên qua bụng. Đám cọp và con cọp cái sợ hãi vì vụ nổ, đã bỏ chạy, không dám quay lại tấn công người đã bắn nó.

Thợ săn Văn Nhiêu đã đi lấy xe ngựa của ông ta, đi theo lối mòn mà con cọp cái chạy vào rừng để bắt nó. Con hổ cái đã bị trọng thương, cố gắng quay đầu lại liếm vết thương đang rỉ máu. Không

có ai dám tiến lên, nhưng lợi ích của phần thưởng nên ông Nhiêu đã nã thêm 2 phát đạn ngay hai bên sườn của con thú. Lần này, con cọp cái bị thương thêm, đâm ra hốt hoảng và chạy xa hơn chút nữa, bỏ lại phía sau là vết máu lớn. Ông Nhiêu lập tức truy lùng và đã giết được con hổ cái cũng không xa lắm. Ông nhận được một trăm franc tiền thưởng mà chúng tôi đã đề cập ở trên.

Được khuyến khích bởi thành công đầu tiên này với nhiều kinh nghiệm, ông Nhiêu bắt đầu tìm kiếm của nạn nhân thứ hai. Ông ta dễ dàng nhận ra con đường cọp đã đi qua bằng dấu vết chân mà nó đã bỏ lại phía sau. Ông ta thấy có con cọp yếu đuối và ẩn mình dưới một khối cây xanh, cách đó khoảng sáu trăm mét, ông Nhiêu rút kinh nghiệm lần trước, ông ta bắn một phát súng trường duy nhất. Ông thu thập thêm một trăm mới franc, tại quỹ Thanh Tra của huyện Bà-Rịa.

Sáu ngày sau, chúng tôi đến Phước-Lê, Bà-Rịa gặp ông ta trong túp lều săn. Đó là một người đàn ông 31 tuổi, cao, gầy, với đôi mắt sống động, trán phẳng, mũi không phai. Ông ấy giàu có và là cha của ba đứa con xinh đẹp. Ông ta là một thợ săn chuyên nghiệp; Ông cho chúng tôi xem khẩu súng trường và tất cả các dụng cụ săn bắn của mình. Ông cho biết thêm rằng không chỉ trong cùng một 3 ngày, trong vòng chưa đầy 4 giờ săn, ông Nhiêu có thể nhận hai trăm franc là chuyện thường.

Huỳnh Hữu Hiền

Trích:

- La Cochinchine en 1881...: de Toulon à Saigon à bord du transport l'AveyronMain

Author Favre, Georges.

Language(s): French

Published Paris: Pougeois Libr.-Éditeur, 1881.

Edition 1re. éd.